

ЗАКОН О РЕПРОДУКТИВНОМ МАТЕРИЈАЛУ ШУМСКОГ ДРВЕЋА

(Сл. гласник РС бр. 135/04 , 8/05 - исправка, 41/09)

Пречишћен текст закључно са изменама из Сл. гл. РС бр. 41/09 које су у примени од 10/06/2009
(измене у чл.: 4 , 8а , 12 , 13 , 15 , 16 , 21 , 22 , 30 , 31 , 32 , 34а , 37 , 37а , 38 , 38а , 47 , 48 , 49 , 49а).

І. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређују се услови и начин признавања полазног материјала за производњу репродуктивног материјала шумског дрвећа, производње, контроле производње, дораде, квалитета, промета и употребе репродуктивног материјала шумског дрвећа.

Члан 2.

Репродуктивни материјал шумског дрвећа (у даљем тексту: репродуктивни материјал), у смислу овог закона, је семе (шишарка, плод и семе намењено за производњу садног материјала), део биљке (резница, коренова резница, лисна резница, пупољак, избојак, положеница, корен, ткиво за микроразмножавање и било који део биљке намењен за производњу садница) и садница (биљка произведена из семена, дела биљке или природни подмладак из семенских састојина).

Члан 3.

(1) Одредбе овог закона односе се на репродуктивни материјал следећих врста шумског дрвећа:

Abies alba Mill - јела

Abies cephalonica Loud. - грчка јела

Abies grandis Lindl. - калифорнијска јела

Abies pinsapo Boiss. - шпанска јела

Acer platanoides L. - млеч

Acer pseudoplatanus L. - горски јавор

Alnus glutinosa (L.) Gaertn. - црна јова

Alnus incana (L.) Moench. - бела јова

Betula pendula Roth. - бреза

Betula pubescens Ehrh. - маљава бреза

Carpinus betulus L. - граб

Castanea sativa Mill. - питоми кестен

Cedrus atlantica Carr. - атласки кедар

Cedrus libani A. Richard - либански кедар

Fagus silvatica L. - буква
Fagus moesiaca (Domin, Maly) Czeczott. - мезијска буква
Fraxinus angustifolia Vahl. - пољски јасен
Fraxinus excelsior L. - бели јасен
Juglans nigra L. - црни орах
Juglans regia L. - орах
Larix decidua Mill. - европски ариш
Larix x eurolepis Henry
Larix kaempferi (Lambert) Carr. - јапански ариш
Larix sibirica Ledeb. - сибирски ариш
Picea abies (L.) Karst. - смрча
Picea omorika (Pančić) Puzkine - оморика
Picea sitchensis (Bong.) Carr - ситканска смрча
Pinus brutia Ten. - бруцијски бор
Pinus canariensis C. Smith - канарски бор
Pinus cembra L. - лимба
Pinus contorta Loud. - усукани бор
Pinus halepensis Mill. - алепски бор
Pinus heldreichii Christ. - муника
Pinus nigra Arnold - црни бор
Pinus pinaster Ait. - приморски бор
Pinus pinea L. - пињол
Pinus radiata D. Don - монтерејски бор
Pinus silvestris L. - бели бор
Populus sp. i hybridi - тополе
Prunus avium L. - дивља трешња
Pseudotsuga menziesii (Mirbel) Franco - дуглазија
Quercus cerris Ten - цер
Quercus frainetto Ten - сладун
Quercus ilex L. - чесмина
Quercus petraea Liebl. - китњак
Quercus pubescens Willd. - медунац
Quercus robur L. - лужњак
Quercus rubra L. - црвени храст
Quercus suber L. - плутњак
Robinia pseudoacacia L. - багрем
Tilia cordata Mill. - ситнолисна липа

Tilia platyphyllos Scop. - крупнолисна липа.

(2) Одредбе овог закона односе се и на репродуктивни материјал других врста шумског дрвећа када се исти производи за потребе подизања и вештачког обнављања шума.

Члан 4.

(1) Одредбе овог закона не односе се на узорке репродуктивног материјала које предузеће или друго правно лице које се бави пословима оплемењивања биља у области шумарства користи за реализацију програма научних истраживања и извођења експеримената, у количини утврђеној тим програмом.

(2) Одредбе овог закона не односе се на репродуктивни материјал врста шумског дрвећа из члана 3. овог закона који није намењен потребама подизања и обнављања шума.

(3) Репродуктивни материјал из става 2. овог члана у промету прати документ произвођача са назнаком: "Није за употребу у шумарству".

(4) Одредбе овог закона, осим одредаба чл. 16, 34а и 36. не односе се на репродуктивни материјал украсног дрвећа и жбуња.

Члан 5.

Поједини изрази, употребљени у овом закону, имају следеће значење:

- 1) полазни материјал за производњу репродуктивног материјала (у даљем тексту: полазни материјал) је извор семена, семенска састојина, семенска плантажа, родитељска стабла, клон и клонска смеша;
- 2) извор семена је стабло или састојина унутар региона провенијенције који је признат као полазни материјал;
- 3) семенска састојина је део шумског комплекса издвојен на основу фенотипских карактеристика стабала у коме су спроведене мере неге, а чија је основна намена производња репродуктивног материјала;
- 4) семенска плантажа је изоловани засад одабраних клонова или потомства пуних сродника или полусродника намењен за производњу плода и семена, који често и обилно плодоноси, а семе се лако сакупља;
- 5) родитељска стабла су стабла од којих је произведено потомство контролисаним или слободним опрашивањем;
- 6) клон је група индивидуа (рамета) произведених вегетативно од једне матичне биљке (ортете);
- 7) клонска смеша је смеша идентификованих клонова у утврђеном односу;
- 8) потомство пуних сродника (full sib) је потомство познатих родитељских стабала, а потомство полусродника (half sib) је потомство познатог материнског стабла добијено из слободног опрашивања;
- 9) хибриди су потомство пуних сродника или полусродника;
- 10) клонски архив је дугогодишњи засад и матичњак клонова намењен очувању генетског фонда и варијабилности врста и хибрида;
- 11) матичњак је засад основан у сврху производње вегетативног репродуктивног материјала;
- 12) централни матичњак је засад репродуктивног материјала првог нивоа размножавања у циљу производње репродуктивног материјала другог нивоа размножавања;
- 13) комерцијални матичњак је засад репродуктивног материјала другог нивоа размножавања од кога се производи репродуктивни материјал за подизање и обнову шума;

- 14) ниво размножавања је степен повезаности репродуктивног материјала са полазним материјалом;
- 15) регион провенијенције је једно или више подручја сличних еколошких карактеристика у коме састојине одређених врста, подврста или варијетета показују сличне фенотипске или генетске карактеристике;
- 16) шумски расадник је посебно уређена површина земљишта на којој се кроз систем технолошко - техничких поступака производи репродуктивни материјал;
- 17) промет репродуктивног материјала је куповина, продаја, увоз, услужно посредовање, давање без накнаде (поклон, уступање и сл.) и размена репродуктивног материјала;
- 18) партија семена је семе исте врсте дрвећа које потиче од истог признатог полазног материјала и које је на исти начин и исте сезоне сакупљано, дорађено и ускладиштено;
- 19) добављач репродуктивног материјала је правно лице или предузетник који је регистрован за промет репродуктивног материјала.

Члан 6.

(1) Категорије репродуктивног материјала, у смислу овог закона, су:

- 1) репродуктивни материјал познатог порекла;
- 2) селекционисан репродуктивни материјал;
- 3) квалификован репродуктивни материјал;
- 4) тестиран (сортни) репродуктивни материјал.

(2) Репродуктивни материјал познатог порекла је репродуктивни материјал који потиче од стабла или из састојине, чија су надморска висина и регион провенијенције познати.

(3) Селекционисан репродуктивни материјал је репродуктивни материјал који је произведен у семенској састојини.

(4) Квалификован репродуктивни материјал је репродуктивни материјал који је произведен од родитељских стабала, клонова, клонских смеша или у семенским плантажама, фенотипски одабраних на нивоу индивидуе.

(5) Тестиран (сортни) репродуктивни материјал је репродуктивни материјал који је произведен у семенским састојинама, семенским плантажама, од родитељских стабала, клонова или клонских смеша, чија супериорност мора бити доказана у упоредним тестовима у складу са прописима из области признавања сорти шумског биља или је процењена на основу генетске оцене делова полазног материјала.

Члан 7.

(1) За подизање и обнављање шума може да се користи селекционисан, квалификован или тестиран репродуктивни материјал који је произведен у складу са одредбама овог закона и прописа донетих на основу овог закона.

(2) Репродуктивни материјал познатог порекла може да се користи за подизање и обнављање шума само унутар истог региона провенијенције, ако:

- 1) на залихама нема довољно селекционисаног, квалификованог или тестираног семена за потребе подизања и обнављања шума у тој години;
- 2) се због више силе (шумски пожар, елементарне непогоде и сл.) мора непланирано повећати обим пошумљавања.

(3) Репродуктивни материјал познатог порекла може да се користи за подизање и обнављање шума само на

основу одобрења министарства надлежног за послове шумарства (у даљем тексту: министарство).

Члан 8.

(1) Репродуктивни материјал шумског дрвећа из члана 3. овог закона из увоза може да се користи за подизање и обнављање шума ако:

- 1) је квалификован или тестиран;
- 2) нема урода семена или урод семена није довољан или ако на залихама не постоје довољне количине репродуктивног материјала за потребе подизања и обнављања шума у тој години.

(2) Одобрење за увоз семена из става 1. овог члана издаје министарство.

Члан 8а

(1) Министарство може да наложи произвођачима семена да сакупе семе одређене врсте шумског дрвећа када је то неопходно за потребе подизања и обнављања шума у Републици Србији.

(2) Трошкове сакупљања семена у случају из става 1. овог члана сноси министарство према програму заштите и унапређивања шума.

II. ПРИЗНАВАЊЕ ПОЛАЗНОГ МАТЕРИЈАЛА

Члан 9.

(1) Ради обезбеђивања полазног материјала за производњу селекционисаног и репродуктивног материјала познатог порекла шумског дрвећа из члана 3. овог закона, министар надлежан за послове шумарства (у даљем тексту: министар) установљава регионе провенијенције.

(2) Акт о установљавању региона провенијенције садржи податке о:

- 1) врсти дрвета;
- 2) географској ширини и дужини;
- 3) површини;
- 4) надморској висини;
- 5) друге неопходне податке.

(3) Саставни део акта из става 2. овог члана је карта са уцртаним границама региона провенијенције.

(4) Регион провенијенције полазног материјала од кога је основана семенска плантажа истовремено је и регион провенијенције репродуктивног материјала произведеног у тој семенској плантажи.

Члан 10.

(1) Признавање полазног материјала за производњу репродуктивног материјала врши министарство на основу пријаве предузећа или другог правног лица које је власник, односно корисник полазног материјала.

(2) Стручне послове признавања полазног материјала за производњу репродуктивног материјала познатог порекла и селекционисаног репродуктивног материјала министарство може да повери предузећу или другом правном лицу које има у радном односу најмање једног дипломираног инжењера шумарства - одсек за шумарство, са најмање три године радног искуства на пословима признавања полазног материјала или контроле производње репродуктивног материјала, и положен стручни испит.

(3) Стручне послове признавања полазног материјала за производњу квалификованог и тестираног

репродуктивног материјала врши комисија коју решењем образује министар.

Члан 11.

(1) Као полазни материјал за производњу репродуктивног материјала познатог порекла признаће се извор семена чији су регион провенијенције, локација и надморска висина познати.

(2) Као полазни материјал за производњу селекционисаног репродуктивног материјала признаће се састојина високог узгојног облика, доброг здравственог стања и фенотипских особина, која је изолована, односно довољно удаљена од састојина исте врсте тако да је онемогућено међусобно опрашивање.

(3) Као полазни материјал за производњу квалификованог репродуктивног материјала признаће се:

1) семенска плантажа, ако је основана од клонова или потомства пуних сродника или полусродника стабала доброг здравственог стања, изразито добрих морфолошких особина и адаптираности на станишне услове;

2) родитељска стабла, ако су доброг здравственог стања, изразито добрих морфолошких особина и адаптираности на станишне услове;

3) клон, ако је матична биљка од које је произведен доброг здравственог стања, изразито добрих морфолошких особина и адаптираности на станишне услове и ако може да буде идентификован на основу особина због којих је признат као клон;

4) клонска смеша, ако је сачињена од признатих клонова чији је идентитет, број и пропорција учешћа у клонској смеши утврђен.

(4) Као полазни материјал за производњу тестираног репродуктивног материјала признаће се семенска састојина која испуњава услове из става 2. овог члана, односно семенска плантажа, родитељска стабла, клон и клонска смеша који испуњавају услове из става 3. овог члана, чија је супериорност у односу на одређену особину доказана у тестовима спроведеним у складу са прописима из области признавања сорти шумског биља и међународно признатим поступцима.

(5) Семенска плантажа, родитељска стабла, клон и клонска смеша могу бити признати као полазни материјал за производњу тестираног репродуктивног материјала и на основу генетске оцене супериорности од њих произведеног репродуктивног материјала.

Члан 12.

(1) Министарство установљава и води регистар региона провенијенције и признатог полазног материјала за производњу селекционисаног, квалификованог, тестираног и репродуктивног материјала познатог порекла (у даљем тексту: регистар) и издаје уверење о признатом полазном материјалу.

(2) На основу података из регистра министарство утврђује Националну листу признатог полазног материјала на прописаном обрасцу.

(3) Брисаће се из регистра признати полазни материјал за који се утврди да не испуњава услове на основу којих је извршено његово признавање и упис у регистар.

(4) Уписаће се у регистар генетски модификован полазни материјал, односно ставити у промет репродуктивни материјал генетски модификованих организама за које надлежни орган утврди да не представља опасност за здравље људи и животну средину.

Члан 13.

Министар ближе прописује: садржину пријаве за признавање полазног материјала, услове које треба да

испуњава полазни материјал за производњу репродуктивног материјала, начин и поступак његовог признавања, садржину и начин вођења регистра, као и образац и садржину Националне листе признатог полазног материјала.

Члан 14.

- (1) Трошкове признавања и уписа у регистар сноси произвођач и уплаћује на одговарајући рачун за уплату јавних прихода буџета Републике.
- (2) Висина трошкова утврђује се у складу са прописима о накнадама трошкова у управном поступку.

III. ПРОИЗВОДЊА РЕПРОДУКТИВНОГ МАТЕРИЈАЛА

Члан 15.

(1) Производњом репродуктивног материјала може да се бави предузеће, друго правно лице и предузетник (у даљем тексту: произвођач репродуктивног материјала) које испуњава следеће услове:

- 1) да је власник, односно корисник признатог полазног материјала, матичњака или шумског расадника;
- 2) да располаже одговарајућом опремом за производњу репродуктивног материјала;
- 3) да располаже складишним простором за одвојен смештај, чување и паковање недорађеног и дорађеног репродуктивног материјала, а семена по партијама, који обезбеђује очување његовог квалитета и здравственог стања;
- 4) да има обезбеђено стручно руковођење пословима производње репродуктивног материјала (пријављивање производње, обезбеђивање и чување прописане документације, смештај и чување репродуктивног материјала и сл.).

(2) Стручно руковођење пословима производње репродуктивног материјала може да врши дипломирани инжењер шумарства - одсек за шумарство, са положеним стручним испитом, који је засновао радни однос код произвођача репродуктивног материјала.

(3) Лице из става 2. овог члана може да стручно руководи пословима производње репродуктивног материјала у највише три шумска расадника.

(4) Испуњеност услова из става 1. овог члана утврђује министар.

Члан 16.

(1) Министарство установљава и води регистар матичњака, шумских расадника и расадника украсног дрвећа и жбуња.

(2) Министарство врши упис матичњака, шумских расадника и расадника украсног дрвећа и жбуња у регистар из става 1. овог члана на основу пријаве произвођача.

(3) Регистар из става 1. овог члана садржи податке о: датуму уписа у регистар, регистарском броју, називу власника, односно корисника, локацији и површини матичњака, шумског расадника, односно расадника украсног дрвећа и жбуња.

Члан 17.

(1) Произвођач репродуктивног материјала је дужан да води књигу евиденције репродуктивног материјала.

(2) Књига евиденције из става 1. овог члана садржи: број решења о утврђивању услова за производњу

репродуктивног материјала, име лица које обавља послове стручног руковођења производњом репродуктивног материјала, прегледни план расадника и матичњака са јасно означеним делом где се производи репродуктивни материјал врста из члана 3. овог закона, врсту, односно сорту и старост репродуктивног материјала, количину укупно примљеног, произведеног, продатог и уништеног репродуктивног материјала, податке о начину производње, врсти и датуму извођења радова.

Члан 18.

Садни материјал у расаднику, односно матичњаку, мора бити обележен јасно видљивим ознакама које садрже податке о врсти (народни и научни назив) и старости садног материјала.

Члан 19.

(1) О врсти и количини репродуктивног материјала произведеног до 31. октобра текуће године произвођач је дужан да обавести министарство најкасније до 15. новембра текуће године.

(2) Увозник репродуктивног материјала је дужан да обавести министарство о врсти и количини увезеног репродуктивног материјала најкасније у року од 15 дана од дана увоза.

IV. КОНТРОЛА ПРОИЗВОДЊЕ РЕПРОДУКТИВНОГ МАТЕРИЈАЛА

Члан 20.

(1) Производња репродуктивног материјала подлеже обавезној контроли једном у току вегетације.

(2) Изузетно од одредбе става 1. овог члана контрола производње репродуктивног материјала топола и врба врши се два пута у току вегетације.

(3) Контролу производње репродуктивног материјала (у даљем тексту: контрола производње) врши министарство.

(4) Стручне послове контроле производње министарство може да повери предузећу или другом правном лицу из члана 10. став 2. овог закона.

Члан 21.

Произвођач репродуктивног материјала дужан је да поднесе министарству пријаву за контролу производње најкасније до 30. априла текуће године.

Члан 22.

(1) Министарство издаје уверење о пореклу репродуктивног материјала за партију семена, односно пошиљку делова биљака или садног материјала произведеног у складу са одредбама овог закона и прописа донетих на основу њега.

(2) Изузетно од одредбе става 1. овог члана министарство издаје уверење о пореклу за пошиљку семена насталу мешањем селекционисаног или семена познатог порекла које потиче од два или више семенских објеката унутар исте категорије и истог региона провенијенције или из истог семенског објекта за семе сакупљено у различитим годинама.

(3) Произвођач, односно добављач репродуктивног материјала дужан је да пре стављања репродуктивног материјала у промет прибави уверење о пореклу.

Члан 23.

Министар ближе прописује: начин и поступак вршења контроле производње, образац пријаве за контролу производње, образац записника о контроли у току процеса производње и образац уверења о пореклу репродуктивног материјала.

Члан 24.

(1) Трошкове контроле производње сноси произвођач и уплаћује на одговарајући рачун за уплату јавних прихода буџета Републике.

(2) Висина трошкова утврђује се у складу са прописима о накнадама трошкова у управном поступку.

V. ДОРАДА РЕПРОДУКТИВНОГ МАТЕРИЈАЛА

Члан 25.

(1) Дорада семена обухвата сушење, трушење, чишћење, калибрирање, паковање, затварање амбалаже, пломбирање, смештај и чување.

(2) Дорада семена обухвата и дезинфекцију и дезинсекцију, као и третирање семена бактеријским и биостимулаторским средствима.

(3) Дорада садница и вегетативних делова обухвата класирање, паковање, смештај и чување.

Члан 26.

Дорадом репродуктивног материјала може да се бави предузеће, друго правно лице или предузетник (у даљем тексту: дорађивач) који испуњава следеће услове:

1) да има обезбеђен радни простор и опрему за дораду и чување репродуктивног материјала, одвојено по партијама;

2) да стручно руковођење пословима дораде репродуктивног материјала врши лице које је дипломирани инжењер шумарства - одсек за шумарство са најмање две године радног искуства и положеним стручним испитом.

Члан 27.

(1) Пошиљку недорађеног семена на дораду прати записник шумарског инспектора о брању, односно сакупљању.

(2) Записник из става 1. овог члана садржи податке о:

1) врсти дрвета;

2) датуму брања, односно сакупљања;

3) тежини пошиљке;

4) регистарском броју и врсти полазног материјала за производњу репродуктивног материјала;

5) региону провенијенције за репродуктивни материјал категорије познатог порекла и селекционисаног.

(3) Произвођач семена, односно резница је дужан да седам дана пре почетка брања или сакупљања семена, односно израде резница, о томе обавести шумарског инспектора.

Члан 28.

(1) Дорађивач је дужан да води књигу евиденције о доради репродуктивног материјала.

(2) Књига евиденције из става 1. овог члана садржи податке о: датуму пријема, врсти и количини недорађеног репродуктивног материјала, произвођачу недорађеног репродуктивног материјала, датуму дораде, врсти и количини дорађеног репродуктивног материјала, датуму испоруке, врсти и количини испорученог дорађеног репродуктивног материјала и лицу коме је испоручен дорађени репродуктивни материјал.

VI. КВАЛИТЕТ РЕПРОДУКТИВНОГ МАТЕРИЈАЛА

Члан 29.

(1) Репродуктивни материјал мора да испуњава норме квалитета прописане JUS-ом и ISTA, а репродуктивни материјал топола (*Populus sp.*) и врба (*Salix sp.*) норме квалитета утврђене прописом који доноси министар.

(2) Пропис из става 1. овог члана садржи податке о димензијама, квалитету и класама репродуктивног материјала топола и врба.

Члан 30.

(1) Испитивање и утврђивање квалитета репродуктивног материјала врши се пре стављања у промет и коришћења по међународно признатом методу.

(2) Испитивање и утврђивање квалитета репродуктивног материјала врши предузеће, односно друго правно лице које испуњава услове утврђене овим законом.

(3) Испитивање и утврђивање квалитета резница и садница врши овлашћено лице од стране Министарства.

(4) Испитивање и утврђивање квалитета репродуктивног материјала из увоза врши предузеће односно друго правно лице које је овлашћено да издаје сертификате међународног удружења за испитивање квалитета репродуктивног материјала.

Члан 31.

(1) Испитивањем и утврђивањем квалитета репродуктивног материјала може да се бави предузеће, односно друго правно лице које испуњава следеће услове:

1) да има обезбеђен радни простор за испитивање квалитета репродуктивног материјала;

2) да има обезбеђен простор за чување узорака семена;

3) да располаже одговарајућим уређајима, апаратима и прибором за испитивање квалитета репродуктивног материјала, према врсти репродуктивног материјала који се испитује;

4) да за обављање послова испитивања и утврђивања квалитета репродуктивног материјала има запослено лице које је дипломирани инжењер шумарства - одсек за шумарство, са најмање две године радног искуства и положеним стручним испитом.

(2) Министар решењем овлашћује предузеће, односно друго правно лице из става 1. овог члана за вршење послова испитивања и утврђивања квалитета семена.

(3) Министар ближе прописује услове које треба да испуни предузеће, односно друго правно лице из става 1. овог члана.

Члан 32.

(1) За дорађен репродуктивни материјал који испуњава прописане норме квалитета, предузеће, односно друго правно лице из члана 30. овог закона издаје декларацију о квалитету репродуктивног материјала.

(2) Рок важности декларације о квалитету репродуктивног материјала одређује предузеће, односно друго правно лице из члана 30. овог закона у зависности од врсте, старости и начина чувања репродуктивног материјала, а највише дванаест месеци од дана издавања.

Члан 33.

Предузеће, односно друго правно лице из члана 30. овог закона дужно је да чува документацију о испитивању и утврђивању квалитета репродуктивног материјала најмање пет година, а по један примерак узорка из сваке партије семена најмање 18 месеци.

VII. ПРОМЕТ И УПОТРЕБА РЕПРОДУКТИВНОГ МАТЕРИЈАЛА

Члан 34.

(1) У промет може да се стави репродуктивни материјал шумског дрвећа познатог порекла, селекционисан, квалификован или тестиран.

(2) У промет може да се стави селекционисан, квалификован или тестиран репродуктивни материјал хибрида.

(3) У промет може да се стави квалификован или тестиран репродуктивни материјал топола.

(4) У промет може да се стави репродуктивни материјал који потиче од генетски модификованих организама само ако је тестиран.

Члан 34а

Репродуктивни материјал украсног дрвећа и жбуња може да се стави у промет ако је довољних димензија и виталности да може да се користи као репродуктивни материјал и ако нема видљивих знакова физиолошке слабости, механичких или других оштећења.

Члан 35.

(1) Промет репродуктивног материјала може да врши произвођач и добављач уписан у књигу произвођача и добављача репродуктивног материјала коју води министарство.

(2) Књига произвођача и добављача репродуктивног материјала из става 1. овог члана садржи податке о: називу, седишту и адреси произвођача и добављача, одговорном лицу добављача и броју решења о упису у одговарајући регистар.

Члан 36.

(1) Репродуктивни материјал у промету мора бити упакован тако да је заштићен од исушивања, упале, оштећења и инфекције.

(2) Партије семена и плода стављају се у промет у пломбираним пошиљкама.

Члан 37.

(1) Пошиљку дорађеног семена у промету, садница и вегетативних делова биљака прати уверење о пореклу

(2) Изузетно од одредбе става 1. овог члана мале количине садница у промету намењене пошумљавању прати само етикета из члана 38. овог закона.

(3) Министар ближе одређује количине садница које се за поједине врсте шумског дрвећа сматрају малим.

Члан 37а

(1) Пошиљку дорађеног семена у промету прати декларација о квалитету. Дорађено семе у промету мора да одговара квалитету означеном у декларацији о квалитету, а делови биљака и саднице квалитету наведеном на етикети из члана 38. овог закона.

(2) За пошиљку семена из члана 22. став 2. овог закона добављач је дужан да прибави нову декларацију о квалитету.

(3) Ради сетве семена сакупљеног у текућој години, дозвољава се испорука семена до првог купца без података о проценту клијавости чистог семена и броју клијавих или виталних семенки по килограму.

(4) Податке из става 3. овог члана добављач је дужан да достави купцу одмах по завршеном испитивању узорка семена.

(5) Мале количине семена у промету не мора да прати декларација о квалитету.

(6) Министар ближе одређује количине семена које се за поједине врсте шумског дрвећа сматрају малим.

Члан 38.

(1) На амбалажу пошиљке репродуктивног материјала произвођач, односно дорађивач репродуктивног материјала ставља етикету која садржи податке о:

- 1) називу произвођача, односно дорађивача репродуктивног материјала;
- 2) броју уверења о пореклу репродуктивног материјала;
- 3) броју декларације о квалитету семена, са роком важења;
- 4) врсти дрвета (народни и научни назив);
- 5) категорији репродуктивног материјала;
- 6) датуму сакупљања, односно израде репродуктивног материјала;
- 7) старости садница;
- 8) класи резница или садница;
- 9) количини репродуктивног материјала у пошиљци.

(2) Етикета на амбалажи пошиљке семена, поред података из става 1. овог члана, садржи и податке о:

- 1) чистоћи - процентуално учешће чистог семена по тежини;
- 2) проценту клијавости чистог семена;
- 3) тежини 1000 чистих семенки;
- 4) броју клијавих или виталних семенки по килограму. У случају виталних семенки, наводи се и метод по коме је утврђена виталност.

(3) Ако се издаје на обојеном папиру етикета се разликује по боји за поједине категорије репродуктивног материјала, и то:

- 1) жута за репродуктивни материјал познатог порекла;
- 2) зелена за селекционисан репродуктивни материјал;

3) ружичаста за квалификован репродуктивни материјал;

4) плава за тестиран репродуктивни материјал.

(4) Ако је етикета на пошиљци репродуктивног материјала намењеној извозу беле боје, назив боје за поједине категорије репродуктивног материјала мора бити одштампан у горњем десном углу на енглеском језику.

Члан 38а

Произвођач, односно добављач дужан је да води и чува евиденцију о издатим етикетама из члана 38. овог закона најмање пет година.

Члан 39.

Пренос семена и плодова на дораду не сматра се прометом репродуктивног материјала у смислу одредаба овог закона.

Члан 40.

(1) У промет не може да се стави репродуктивни материјал чији је рок важења декларације о квалитету истекао.

(2) У случају из става 1. овог члана на захтев власника репродуктивног материјала предузеће, односно друго правно лице из члана 30. овог закона извршиће поновно испитивање, утврђивање квалитета, као и издавање декларације о квалитету репродуктивног материјала за који утврди да испуњава прописане норме квалитета.

VIII. НАДЗОР

Члан 41.

(1) Надзор над применом одредаба овог закона и прописа донетих на основу њега врши министарство.

(2) Инспекцијски надзор над признавањем полазног материјала, производњом, дорадом, квалитетом, прометом и употребом репродуктивног материјала министарство врши преко шумарског инспектора (у даљем тексту: инспектор).

(3) Послове инспектора може да врши дипломирани инжењер шумарства, одсека за шумарство, са најмање три године радног искуства и са положеним стручним испитом.

Члан 42.

Свако правно и физичко лице дужно је да инспектору омогући вршење инспекцијског надзора, да му без одлагања стави на увид и располагање потребну документацију и друге доказе и изјасни се о чињеницама које су од значаја за вршење надзора.

Члан 43.

У вршењу послова инспекцијског надзора инспектор је овлашћен и дужан да:

1) врши контролу и утврђивање услова за производњу, дораду и за испитивање и утврђивање квалитета репродуктивног материјала;

2) врши контролу процеса производње, поступака дораде и поступака испитивања и утврђивања

квалитета репродуктивног материјала;

- 3) врши обавезне прегледе у поступку одабирања и признавања матичњака и установљавања регистра матичњака и шумских расадника;
- 4) врши обавезне прегледе у поступку контроле производње репродуктивног материјала и издавања прописаних уверења;
- 5) врши контролу да ли се поверени послови врше у складу са одредбама овог закона и прописа донетих на основу истог;
- 6) врши контролу промета, употребе и квалитета репродуктивног материјала;
- 7) врши контролу сакупљања и убирања репродуктивног материјала са семенских стабала, састојина и плантажа;
- 8) узима узорке репродуктивног материјала без накнаде ради испитивања и утврђивања квалитета;
- 9) захтева помоћ органа надлежних за унутрашње послове ако оцени да без њихове помоћи не може да изврши надзор.

Члан 44.

(1) У вршењу послова из члана 43. овог закона инспектор је овлашћен и дужан да:

- 1) забрани производњу, дораду и утврђивање квалитета репродуктивног материјала, ако за то нису испуњени прописани услови или ако се ове делатности обављају без доказа о испуњености прописаних услова;
- 2) забрани производњу, дораду, употребу и стављање у промет репродуктивног материјала које нема уверење о пореклу;
- 3) забрани стављање у промет репродуктивног материјала који није дорађен, није прописно упакован, није у изворном оригиналном паковању, нема прописану декларацију, не одговара прописаном и декларисаном квалитету или чији квалитет није утврђен на прописан начин;
- 4) забрани употребу и стављање у промет репродуктивног материјала увезеног без одобрења надлежног органа;
- 5) нареди уништавање и надзире поступак уништавања репродуктивног материјала чија се производња и промет врши супротно одредбама овог закона и прописа донетих на основу њега и да уништи репродуктивни материјал ако се не поступи по налогу за његово уништавање;
- 6) одузме и уништи репродуктивни материјал који је стављен у промет супротно одредбама овог закона;
- 7) нареди отклањање утврђене неправилности када у поступку надзора утврди да пропис о репродуктивном материјалу није примењен или је неправилно примењен и одреди за то потребан рок.

(2) Трошкови који настану приликом одузимања, чувања и уништавања репродуктивног материјала на основу овлашћења из става 1. тачка 6. овог члана падају на терет лица од којег је репродуктивни материјал одузет.

Члан 45.

(1) Против решења инспектора допуштена је жалба Влади Републике Србије.

(2) Жалба изјављена на решење инспектора из члана 44. став 1. тач. 2. и 3. овог закона не одлаже његово извршење.

Члан 46.

(1) Утврђивање квалитета инспекцијских узорака репродуктивног материјала министарство може да повери предузећу, односно другом правном лицу које испуњава услове из члана 31. овог закона.

(2) Трошкове који настају у вези са утврђивањем квалитета инспекцијских узорака репродуктивног материјала сноси предузеће, односно друго правно и физичко лице од кога је узорак узет, ако узорак не одговара прописаном, односно декларисаном квалитету, односно министарство ако узорак одговара прописаном, односно декларисаном квалитету.

IX. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 47.

(1) Новчаном казном од 50.000 до 1.000.000 динара казниће се за привредни преступ предузеће или друго правно лице, ако:

- 1) поступи супротно одредбама члана 7. овог закона;
- 2) за подизање и обнављање шума користи репродуктивни материјал из увоза супротно одредбама члана 8. овог закона;
- 2а) не сакупи семе одређене врсте шумског дрвећа на основу налога министарства (члан 8а);
- 3) ако се бави производњом репродуктивног материјала, дорадом репродуктивног материјала или утврђивањем квалитета семена, а не испуњава прописане услове или настави да се бави овим делатностима после решења инспектора о забрани вршења ових делатности (члан 15. став 1, члан 26 , члан 31. и члан 44. став 1. тачка 1);
- 4) пре стављања у промет и коришћења не изврши утврђивање квалитета репродуктивног материјала (члан 30);
- 5) стави у промет репродуктивни материјал супротно одредби члана 34. овог закона;
- 6) промет репродуктивног материјала врши произвођач или добављач који није уписан у књигу произвођача и добављача репродуктивног материјала (члан 35. став 1);
- 7) стави пошилјку дорађеног семена, садница и вегетативних делова биљака у промет супротно одредбама члана 37. овог закона;
- 8) поступи супротно одредби члана 40. став 1. овог закона.

(2) За привредни преступ из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 10.000 до 50.000 динара и одговорно лице у предузећу или другом правном лицу.

(3) Уз новчану казну за привредни преступ из става 1. овог члана може се изрећи и заштитна мера забране предузећу или другом правном лицу да се бави одређеном привредном делатношћу у трајању од шест месеци до десет година.

(4) Уз новчану казну из става 2. овог члана одговорном лицу у предузећу или другом правном лицу може се изрећи и заштитна мера забране вршења одређених дужности у трајању од шест месеци до десет година.

Члан 48.

(1) Новчаном казном од 100.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај предузеће или друго правно лице, ако:

- 1) поступи супротно одредби члана 4. став 3. овог закона;

- 2) не води књигу евиденције репродуктивног материјала, односно ако књига евиденције не садржи прописане податке (члан 17);
- 3) поступи супротно одредби члана 18. овог закона;
- 4) не обавести министарство о врсти и количини произведеног, односно увезеног репродуктивног материјала (члан 19);
- 5) не поднесе министарству пријаву за контролу производње, односно ако је не поднесе у прописаном року (члан 21);
- 5а) не прибави уверење о пореклу пре стављања репродуктивног материјала у промет (члан 22. став 3);
- 6) поступи супротно одредби члана 27. ст. 1. и 3. овог закона;
- 7) не води књигу евиденције о доради репродуктивног материјала, односно ако књига евиденције не садржи прописане податке (члан 28);
- 8) не чува документацију о испитивању и утврђивању квалитета репродуктивног материјала до прописаног рока (члан 33);
- 8а) стави у промет репродуктивни материјал украсног дрвећа и жбуња супротно одредбама члана 34а овог закона;
- 9) стави репродуктивни материјал у промет супротно одредби члана 36. овог закона;
- 9а) пошилјку дорађеног семена у промету не прати декларација о квалитету, односно ако дорађено семе у промету не одговара квалитету означеном у декларацији, а делови биљака и саднице квалитету наведеном на етикети из члана 38. (члан 37а став 1);
- 9б) за пошилјку семена из члана 22. став 2. овог закона не прибави нову декларацију о квалитету (члан 37а став 2);
- 9в) не достави купцу податке из члана 37а став 3. овог закона одмах по завршеном испитивању узорка семена (члан 37а став 4);
- 10) поступи супротно одредбама члана 38. овог закона;
- 11) не води и не чува евиденцију о издатим етикетама из члана 38. овог закона најмање пет година (члан 38а).

(2) За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 5.000 до 50.000 динара и одговорно лице у предузећу или другом правном лицу.

Члан 49.

Новчаном казном од 5.000 до 500.000 динара казниће се за прекршај предузетник, ако:

- 1) поступи супротно одредби члана 4. став 3. овог закона;
- 1а) не сакупи семе одређене врсте шумског дрвећа на основу налога министарства (члан 8а);
- 2) се бави производњом репродуктивног материјала или дорадом семена, а не испуњава прописане услове или настави да се бави овим делатностима и после решења инспектора о забрани вршења ових делатности (члан 15. став 1, члан 26. и члан 44. став 1);
- 3) не води књигу евиденције репродуктивног материјала, односно ако књига евиденције не садржи прописане податке (члан 17);
- 4) ако поступи супротно одредби члана 18. овог закона;
- 5) не обавести министарство о врсти и количини произведеног, односно увезеног репродуктивног

материјала (члан 19);

6) не поднесе министарству пријаву, односно ако је не поднесе у прописаном року (члан 21);

6а) не прибави уверење о пореклу пре стављања репродуктивног материјала у промет (члан 22. став 3);

7) поступи супротно одредби члана 27. ст. 1. и 3. овог закона;

8) не води књигу евиденције о доради репродуктивног материјала, односно ако књига евиденције не садржи прописане податке (члан 28);

9) пре стављања у промет и коришћења не изврши утврђивање квалитета репродуктивног материјала (члан 30);

10) стави у промет репродуктивни материјал супротно одредби члана 34. овог закона;

10а) стави у промет репродуктивни материјал украсног дрвећа и жбуња супротно одредбама члана 34а овог закона;

11) стави репродуктивни материјал у промет супротно одредби члана 36. овог закона;

12) стави пошиљку дорађеног семена, садница и вегетативних делова биљака у промет супротно одредбама члана 37. овог закона ;

12а) пошиљку дорађеног семена у промету не прати декларација о квалитету, односно ако дорађено семе у промету не одговара квалитету означеном у декларацији, а делови биљака и саднице квалитету наведеном на етикети из члана 38. овог закона (члан 37а став 1);

12б) за пошиљку семена из члана 22. став 2. овог закона не прибави нову декларацију о квалитету (члан 37а став 2);

12в) не достави купцу податке из члана 37а став 3. овог закона одмах по завршеном испитивању узорка семена (члан 37а став 4);

13) поступи супротно одредби члана 38. овог закона;

13а) не води и не чува евиденцију о издатим етикетама из члана 38. овог закона најмање пет година (члан 38а);

14) поступи супротно одредби члана 40. став 1. овог закона.

Члан 49а

Новчаном казном од 5.000 до 50.000 динара казниће се за прекршај физичко лице, ако:

1) поступи супротно одредбама члана 7. овог закона;

2) врши промет репродуктивног материјала (члан 35. став 1).

Х. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 50.

Предузеће, односно друго правно лице и предузетник који се баве производњом репродуктивног материјала, дорадом, испитивањем и утврђивањем квалитета репродуктивног материјала, прометом и употребом репродуктивног материјала дужни су да своје пословање ускладе са одредбама овог закона у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 51.

До доношења прописа на основу овлашћења из овог закона примењиваће се прописи донети на основу Закона о семену и садном материјалу ("Службени гласник РС", бр. 54/93 и 35/94) и Закона о признавању сорти пољопривредног и шумског биља ("Службени лист СРЈ", бр. 12/98 и 37/02) ако нису у супротности са овим законом.

Члан 52.

Семенски објекти признати у складу са прописима који су били на снази до дана ступања на снагу овог закона, сматрају се признатим полазним материјалом за производњу селекционисаног репродуктивног материјала.

Члан 53.

Производња репродуктивног материјала започета до дана ступања на снагу овог закона наставиће се по прописима по којима је започета.

Члан 54.

Даном ступања на снагу овог закона престају да важе одредбе Закона о семену и садном материјалу ("Службени гласник РС", бр. 54/93 и 35/94) и Закона о признавању сорти пољопривредног и шумског биља ("Службени лист СРЈ", бр. 12/98 и 37/02) које се односе на репродуктивни материјал шумског биља.

Члан 55.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".